

dag iagttages i form af betydelige strækninger, der ligger øde hen, og i form af, at sygeligheden er steget i befolkningen. Se herom Information den 12. september 1984, »USAs kemiske krig: Vietnam årsag til abnormt megen kræft« og Land og Folk den 13. september 1984, »Vietnam lider endnu af den kemiske krig«.

Denne form for kemisk krigsførelse anses ifølge den nævnte artikel i Information af folkeretseksperter for at være omfattet af Genèveprotokollens forbud, som dermed klart blev overtrådt af USA. Endvidere var brugen af disse plantegifte i strid med de internationale miljøkonventioner.

Endvidere har der i krigen mellem Irak og Iran været anvendt sennepsgas og nervegas, hvilket er dokumenteret i en rapport udarbejdet på foranledning af FNs generalsekretær.

Det skal også nævnes, at USA har beskyldt Sovjetunionen for at anvende »gul regn« (Yellow rain) i Afghanistan, hvilket USA dog ikke ifølge SIPRI (SIPRI's Piece 1984, Oprustning eller nedrustning) har kunnet føre noget afgørende bevis for.

1. D. Udviklingen i USAs og NATOs politik for produktion, stationering og brug af kemiske våben

Først i 1975, 50 år efter Genèveprotokollens tilblivelse, tiltrådte USA denne protokol, men som nævnt med det meget vigtige forbehold, at USA forbeholder sig adgang til at bruge kemiske våben i gengældelsesøjemed.

Ifølge forsvarsministerens svar til Albrechtsen (VS) på spørgsmålene S 263, S 385 og S 467 (se Folketingstidende 1983-84, 2. samling, forhandlingerne sp. 3138, 4665 og 5927) forbeholder også NATO sig retten til at gengælde med kemiske våben. Denne erklærede vilje til at bruge kemiske våben er særlig farlig, når den sammenholdes med den våbenteknologiske udvikling i USA og Frankrig.

Især to snævert forbundne faktorer har aktualiseret militærets interesse for kemiske våben.

For det første den tekniske udvikling, der muliggør produktionen af binære nervegasvåben. Den siddende amerikanske regering har tre gange søgt kongressen om mulighed for at producere disse våben, men da det er et yderst kontroversielt spørgsmål, er der alene blevet bevilget penge til forskning og bygning af produktionsanlæg. Som det fremgår af Julian Perry Robinsons artikel »Chemical and Biological Warfare: Developments in 1983«, i SIPRI Yearbook 1984 vil produktionsanlægget til binære våbenproduktion stå klar i fe-

bruar 1985. De våben, der i første omgang skal produceres, er en 155 mm granat og spraybomben »Bigeye«, begge med binær gasladning.

En kort overgang, nemlig umiddelbart efter nedskydningen af den sydkoreanske jumbojet KAL 007, gav kongressen grønt lys for en omfattende produktion af binær nervegas, men seks uger senere blev beslutningen omstødt.

En af årsagerne til, at den amerikanske kongres ikke har sagt ja til selve produktionen, er den manglende konsultation med de NATO-allierede, hos hvem våbnene i givet fald skal oplagres. Se herom i SIPRI Yearbook 1983. Endvidere er den igangværende valgkamp i USA medvirkende til, at kontroversielle våbenprogrammer forsinkes. Men især hvis Reagan genvælges som USAs præsident, må man regne med en stærk risiko for at produktionen igangsættes.

For det andet den militærstrategiske udvikling i USA, der går mere og mere i retning af at anvende såvel kemiske som atomare våben på lige fod med konventionelle våben. I føromtalte FM 100-5 hedder det bl.a.:

»Ved at udvide slagmarken og integrere konventionelle, atomare, kemiske og elektroniske midler kan styrkerne udnytte fjendens svagheder overalt. Slagmarken rækker fra den tætte nærkamp til styrker, der nærmer sig dybt i fjendens bagland. Ved at kæmpe på denne måde kan US-hæren hurtigt begynde offensive aktioner med luft- og landstyrker og afslutte slaget på egne betingelser.«

Denne doktrin er kendt under betegnelsen Airland Battle og er meget offensiv i kraft af sin vægt på angreb dybt i fjendens bagland, og den er desuden kendt for at sænke tærsklen for brug af både atomvåben og kemiske våben, idet våbnene fra første færd integreres i den samlede krigsførelse. I realiteten er det våbnenes effektivitet, der afgør, om de bruges.

I FM 100-5 hedder det bl.a. om A- og C-våbens fordele:

»Sammenbruddet for en stor og indesluttet fjendtlig styrke kan fremskyndes betydeligt ved brug af kemiske eller atomare våben.« Og videre:

»Atomar og kemisk ild kan også ødelægge fjendens defensive positioner og støtte en gennemtrængning.« Specielt om kemiske våben hedder det bl.a.:

»Anvendt massivt og på rette måde og uden varsel kan kemisk ild:

– skabe høje tab hos dårligt trænede eller dårligt udstyrede styrker;